

Gaed blong VanKIRAP Projek blong Solvem Pablik Kompln

Hemi wan tul we i inkludum olgeta transparen prosija mo proses blong helpem mo gaedem olgeta we oli stap mekem desisen blong save solvem olgeta kompln/konsen we i kam long pablik folem olgeta intavensen/aktiviti we oli stap implimentem anda long GCF-Vanuatu Climate Information Services of Resilient Development Planning long Vanuatu we hemi Vanuatu Klaemet Infomesen blong redy, adapt mo protekt (VanKIRAP).

A. Olgeta objektiv:

- Blong mandetem mo solvem olgeta posibol kompln we wan man o wan grup blong olgeta pipol o wan komuniti i bin gat o kasem bigfala impak long implimentesen blong projek tru long olgeta stret janel long long wan stret taem.
- Blong rikodem wan wan long olgeta kompln we i kam tru mo monitarem progress blong hem tru long risolusen proses.
- Blong mekem sua se olgeta difren pati we oli bin kasem impak oli gat akses long fea risolusen long konsen blong olgeta, mo andastandem olgeta kos mo mekem sua se i gat komunikesen bitwin olgeta pati.
- Blong mekem se olgeta we oli stap implimentem projek oli save yusum olgeta proses we hemi no yusum loa be oli save solvem olgeta isu blong kompln.

B. Olgeta link blong Proses blong VanKIRAP blong tekem pablik Kompln i go long SPREP mo Independent Redress Mechanism (IDM) blong Green Climate Fund (GCF).

Level 1: Solvem Pablik Kompln long level blong Projek

Level 1, hemi tokbaot olgeta proses blong gat olgeta klia prosija mo proses blong save helpem mo gaedem olgeta we oli stap mekem desisen blong save solvem olgeta kompln/konsen we i kam long pablik folem intevensen/aktiviti we oli implimentem anda long GCF-Vanuatu Climate Information Services for Resilient Development Planning long Vanuatu.

Moa infomesen long seksen C.

Level 2: Tekem Kompln i go long SPREP sipos we oli no save solvem long level wan

Level 2 hemi Grievance Redress Mechanism blong SPREP (implimenting entiti) we olgeta stekholda mo long pablik oli save folem blong oli stap putum olgeta kompln. Oli save mekem hemia wetem SPREP (IE) o sipos we oli no solvem kompln long level 1. Blong kasem moa infomesen, go long: <https://www.sprep.org/accountability/grievance-mechanism>

Level 3: Independent Grievance Mechanism (GCF IRM) blong Dona sipos we oli no solvem long level tu

Level 3 hemi Independent Grievance Mechanism blong Green Climate Fund (Dona). Blong kasem moa infomesen visitim : <https://irm.greenclimate.fund>

Evri stekholda oli save daarektem olgeta kompln, konsen o kwestin long eni taem i go stret long SPREP o GCF .

C. Level 1: Solvem Pablik Komplen long level blong Projek Faelem wan komplen wetem VanKIRAP Projek long Vanuatu

Hu nao i save putum wan komplen?

Eni man, grup o komuniti long Vanuatu we hemi bin kasem negativ impak blong VanKIRAP projek o program hemi save faelem wan komplen. Olgeta we oli stap putum komplen oli save askem long wan ripresentativ blong faelem komplen long bihaf blong olgeta.

Hao blong putum wan komplen:

1. **Onlaen Fom:** Yusum komplen fom blong VanKIRAP we i stap long websaet blong projek.
2. **Imel o Mel:** Sendem komplen blong yu tru long imel adres o postol adres we oli provaedem.
3. **Voos o Video Rikoding:** Sabmitim wan rikod blong komplen.

Lanwis mo fasin blong kipim infomesen i sikret:

- Komplen hemi save stap long English, Bislama o eni lokol lanwis. Projek tim bambae hemi traem blong transletem mo ansa long komplen ia long lanwis we komplen i stap long hem sipos we hemi nid blong mekem.
- Olgeta we oli stap mekem komplen oli save askem blong oli protektem aedentiti blong olgeta. Projek tim bambae hemi toktok festaem wetem olgeta we oli stap mekem komplen bifo hemi save putumaot eni konfidensol infomesen sipos we i nid blong mekem.

Infomesen we oli nidim:

- Nem blong man we hemi stap putum komplen, adres mo kontak infomesen blong hem.
- Ditel blong ripresentativ, long olgeta ples we hemia ia i aplae long hem, inkludum otoraesesen evidens.
- Deskripsen blong VanKIRAP projek o proram we i mekem isu.
- Deskripsen blong olgeta nogud impak we oli bin eksperiens o i gat lukluk se bambae i save hapen.
- Askem blong kipim infomesen i sikret.

Olgeta narafala infomesen we bambae i save help:

- Olgeta ditel blong olgeta polisi mo prosija blong VanKIRAP we oli no folem
- Wok we oli mekem blong lukluk long isu tru long olgeta narafala wei.
- Olgeta sapot dokumen, media ripot, foto, video, etc.

Proses blong komplen:

1. **Eljibiliti diteminesen:** Projek bambae i jekem sipos komplen hemi foldaon anda long mandet blong hem.
2. **Olgeta fes step:** Sipos komplen hemi foldaon long mandet blong hem, projek tim bambae hemi lukluk long olgeta rod blong solvem wetem olgeta pati we oli involv.
3. **Problem Solving:** Sipos olgeta pati oi agri, projek tim bambae i fasilitem wan proses blong kasem wan solusen we evri pati oli agri long hem.
4. **Evaluesen:** Sipos oli no save solvem wan problem o hemi ansa hemi no stret, projek tim bambae i karemaot wan evaluesen blong lukluk sipos we i gat vaeolesen long polisi.
5. **Investigesen:** Sipos we evaluesen hemi faenemaot se i save gat vaeolesen, projek tim bambae i karemaot wan investigesen.
6. **Ripoting:** Projek tim bambae i draftem wan ripot, karem fidbak mo sabmtim wan faenol ripot wetem olgeta rekomendesen long olgeta stert otoriti.
7. **Desisen mo Monitaring:** Olgeta otoriti bambae oli jes tingting blong kompenset mo projek tim bambae hemi monitarem implimentesen.

Blong kasem moa infomesen, go long VanKIRAP pej we yu save putum komplen long hem o kolek projek ofis.

Contact information:

Ms. Moirah Matou
Project Manager, VanKIRAP
Vanuatu Meteorology and Geo-Hazards Department (VMGD)

Email: mmatou@vanuatu.gov.vu
Telephone: +678 22068

SPREP
Secretariat of the Pacific Regional
Environment Programme